

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Radziejowie
według stanu na 31.12.2019 roku**

Spis treści

I.	Informacje ogólne o podmiocie	3
II.	Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne	3
1.	Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji	3
2.	Organizacja procesu zarządzania ryzykiem	9
3.	Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku	10
4.	Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka	17
5.	Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej	19
6.	Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedności	20
7.	Informacja o Komitetach powołanych w Banku	21
8.	System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku	21
III.	Fundusze własne	22
1.	Budowa funduszy własnych	22
2.	Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I	23
IV.	Wymogi kapitałowe	25
1.	Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej	25
2.	Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji	26
3.	Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego i operacyjnego	26
V.	Ryzyko kredytowe	27
1.	Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko	27
2.	Kategorie ekspozycji kredytowych, w tym kategorie istotne	27
3.	Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych	28
4.	Struktura branżowa ekspozycji kredytowych	28
5.	Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności	28
6.	Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym	28
7.	Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych	29
8.	Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania	30
9.	Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy	32
10.	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne	33
VI.	Techniki ograniczania ryzyka kredytowego	34
VII.	Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI	34
VIII.	Ryzyko operacyjne	34
IX.	Ekspozycje kapitałowe	34
X.	Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym	35
XI.	Polityka zmiennych składników wynagrodzeń	35
XII.	Ryzyko płynności	36
XIII.	Dźwignia finansowa	41
XIV.	Kontrola wewnętrzna	43
XV.	Aktywa obciążone/nieobciążone	44

I. Informacje ogólne o podmiocie

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy **Banku Spółdzielczego w Radziejowie** z siedzibą w Radziejowie, ul. Kościuszki 26.

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

W 2019 roku Bank Spółdzielczy w Radziejowie prowadził działalność w następujących placówkach:

- Bank Spółdzielczy w Radziejowie – Centrala,
- Bank Spółdzielczy w Radziejowie Oddział w Radziejowie,
- Bank Spółdzielczy w Radziejowie Oddział w Dobrem.

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem banku internetowego – Centrum Usług Internetowych.

Bank na dzień 31.12.2019 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

- 1) **Ryzyko kredytowe** (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)

Cele strategiczne w zakresie **ryzyka kredytowego** obejmują:

- wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 2%;
- utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30%;
- ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego poprzez:

- stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym.

Cele strategiczne w zakresie **ryzyka koncentracji** obejmują:

- utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji poprzez:

- angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu 100% uznanego kapitału
- ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Cele strategiczne w zakresie **ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie** obejmują:

- wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 0,5% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 75 % ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie poprzez:

- udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza poziomów określonych w §22.
- stosowanie limitów LtV , na maksymalnym poziomie :
80% – w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,

90% – w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,

75% – w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej; (przy czym należy zwrócić uwagę na skutki wprowadzenia ustawy dotyczącej obrotu ziemią)

80% – w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.

wskaźniki wyżej wymienione ulegają obniżeniu o 10 p. p. jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 25 lat;

- kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 30 lat;
- stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez: dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie oraz zlecanie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 10% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek;

Cele strategiczne w zakresie **ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych** obejmują:

- wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 0,5% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 20% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych poprzez:

- przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 30 lat;
- udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza: 50% lub 40% - w sytuacji, gdy dochód klienta nie przekracza poziomu przeciętnego kwartalnego wynagrodzenia netto (PKWN) w Polsce.

2) Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- racjonalizację kosztów;
- zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

3) Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.
- realizowanie strategii finansowania określonej w *Strategii zarządzania ryzykiem Banku Spółdzielczego w Radziejowie*;
- pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) przynajmniej na poziomie określonym w Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy;

- finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony;
- utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku ;
- zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym;
- dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
- dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
- identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż 40% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz 18% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 0,25% sumy bilansowej;
- zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez: stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) – zwłaszcza dla aktywów wrażliwych oraz oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

5) Ryzyko kapitałowe

Bank zobowiązany jest do utrzymywania:

- kapitału założycielskiego w wysokości nie niższej niż równowartość 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
- sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż kapitał regulacyjny i kapitał wewnętrzny;
- współczynników kapitałowych na poziomie co najmniej minimum regulacyjnego:
  - współczynnik kapitału podstawowego Tier I – 4,5%,
  - współczynnik kapitału Tier I – 6%,
  - łącznie współczynnik kapitałowy – 8%.

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

- dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 14,5% (z zastrzeżeniem powiększenia poziomu współczynnika o bufor antycykliczny);
- posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na 11,5% (z zastrzeżeniem powiększenia poziomu współczynnika o bufor antycykliczny);
- posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 10% (z zastrzeżeniem powiększenia poziomu współczynnika o bufor antycykliczny);
- obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 48%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 16,00%;
- dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 90% kapitału Tier I;
- dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- przekazywanie na fundusze własne minimum 85% nadwyżki bilansowej;
- posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów kapitałowych dotyczących utrzymania pożądanych wielkości współczynników kapitałowych;
- nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
- utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

6) Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi ;
- zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- dążenie i dbałość o: wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego, pozytywny odbiór Banku przez klientów, przejrzystość działań Banku wobec klientów, stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na dwóch niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
  - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
  - b) działalność komórki do spraw zgodności.
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku z uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielczy System Ochrony SGB.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną:

- 1) w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a) Zespół Księgowo – Finansowy – komórka zarządzania „wolnymi środkami”,
  - b) Oddziały Banku;
  - c) Punkt Kasowy.
- 2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a) Komórka Ryzyk Bankowych;
  - b) komórka ds. ryzyka braku zgodności.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków, przy czym nadzór nad drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- indywidualny
- portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. z późn.zm.

b) dla portfela kredytowego:

- ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
- ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
- ocenę wielkości salda rezerw celowych/różnicy wartości rezerw i aktualizacji w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
- ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
- ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
- monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
- analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
- przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kredytowych.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity maksymalne:

Rodzaj limitu	Odniesienie limitu	Wysokość limitu
RYZIKO KREDYTOWE		
Kredyty mieszkaniowe	Maksymalna kwota jednostkowa (w tys. zł)	800
Kredyty konsolidacyjne		500
Kredyty konsumpcyjne zabezpieczone hipotecznie		255,55
Pożyczki hipoteczne		250
Kredyty gotówkowe		255,55
Kredyty mieszkaniowe	Maksymalny okres kredytowania (w latach)	30
Kredyty konsumpcyjne zabezpieczone hipotecznie		10
Pożyczki hipoteczne		10
Kredyty studenckie		15
RYZIKO KONCENTRACJI		
Limity koncentracji wobec pojedynczego podmiotu lub podmiotów powiązanych		
w jeden podmiot lub podmioty powiązane	w stosunku do uznanego kapitału	16%
wobec członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących kierownicze stanowiska, podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem Rady Nadzorczej, członkiem Zarządu, pracownikiem zajmującym kierownicze stanowisko	w stosunku kapitału podstawowego Tier I	16%
łącznie wartość dużych ekspozycji	w stosunku do uznanego kapitału	90%
łącznie wartość istotnych ekspozycji		170%
Limity koncentracji w ten sam sektor gospodarczy oraz wobec klientów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami		
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	w stosunku do uznanego kapitału	330%
handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów samochodowych		33%
transport i gospodarka magazynowa		10%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa		20%
administracja publiczna i obrona narodowa		17%
inne (pozostałe) sektory gospodarcze		90%
Limity koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia		
weksel własny i poręczenie wekslowe	w stosunku do uznanego kapitału	210%
hipoteka na nieruchomości mieszkalnej		20%
hipoteka pozostała		190%
cesja wierzytelności		70%
RYZIKO EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH ZABEZPIECZONYCH HIPOTECZNIE		
Limity ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie według celu kredytowania		
zakup nieruchomości	w stosunku do całego portfela EKZH	55%
budowa		35%

inne cele związane z finansowaniem nieruchomości (remont, modernizacja, przebudowa, wykończenie i adaptacja)		1,5%
pozostałe cele, nie związane z finansowaniem nieruchomości		45%
Limity ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie według celu rodzaju klienta		
osoba fizyczna	w stosunku do całego portfela EKZH	30%
rolnik		90%
podmiot prowadzący działalność gospodarczą		4%
Limity ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie według pierwotnej długości okresu kredytowania		
kredyty udzielone na okres do 5 lat włącznie	w stosunku do całego portfela EKZH	30%
kredyty udzielone na okres powyżej 5lat do 10 lat włącznie		30%
kredyty udzielone na okres powyżej 10lat do 20 lat włącznie		60%
kredyty udzielone na okres powyżej 20lat		15%
Limity ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie według rodzaju nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie		
mieszkalna	w stosunku do całego portfela EKZH	20%
komercyjna (bez gruntów rolnych)		2%
grunty rolne		95%
Limity ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie według poziomu wskaźnika LtV dla ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych		
do 75% włącznie	w stosunku do całego portfela EKZH	97%
od 75% do 80% włącznie		0%
powyżej 75%		0%
Limity ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych		
do 80% włącznie	w stosunku do całego portfela EKZH	20%
od 80% do 90% włącznie		0%
powyżej 90%		0%
Limity dla portfela detalicznych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie – według poziomu wskaźnika Dtl (na moment udzielenia kredytu)		
do 40% włącznie	w stosunku do całego portfela EKZH	20%
do 50% włącznie		10%
RYZIKO DETALICZNYCH EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH		
Limity detalicznych ekspozycji kredytowych według rodzaju produktu:		
kredyty gotówkowe	w stosunku do całego portfela DEK	20%
limity w ROR		4%
kredyty mieszkaniowe		100%
inne DEK		3%
Limity detalicznych ekspozycji kredytowych według rodzaju dominującej formy zabezpieczenia		
hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	w stosunku do całego portfela DEK	30%
hipoteka na nieruchomości niemieszkalnej		30%
przelew wierzytelności / cesja polisy ubezpieczenia majątku		35%

poręczenie cywilne / wekslowe		10%
weksel in blanco		40%
pozostałe zabezpieczenia		1%
Limity detalicznych ekspozycji kredytowych według sposobu oprocentowania		
zmiennie w oparciu o rynkowe stopy procentowe	w stosunku do całego portfela DEK	80%
zmiennie w oparciu o stopy ustalane przez Zarząd Banku		40%
Limity detalicznych ekspozycji kredytowych według poziomu wskaźnika DtI (na moment udzielenia kredytu)		
do 40% włącznie	w stosunku do całego portfela DEK	75%
od 40% do 50% włącznie		30%

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- a) na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- b) na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych, w oparciu o:
  - „mapę ryzyka operacyjnego”,
  - testy warunków skrajnych,
  - Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
  - samoocenę ryzyka,
  - limity wewnętrzne.

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- *transferowanie ryzyka*,
- stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity:

Rodzaj limitu	Limit minimalny / maksymalny	Wysokość limitu
Liczba likwidowanych rachunków w danym kwartale	Limit maksymalny	35
Liczba udzielonych kredytów w danym kwartale w stosunku do liczby pracowników obsługujących	Limit maksymalny	30
Liczba dni kalendarzowych w kwartale, w których pracownicy przebywali na zwolnieniach lekarskich w stosunku do stanu zatrudnionych na koniec kwartału	Limit maksymalny	5
Liczba dni roboczych w kwartale zamkniętych z różnicą kasową	Limit maksymalny	5
Liczba zakładanych rachunków w danym kwartale	Limit minimalny	20

Stosunek czasu niedostępności do sytemu i ilości minut roboczych w kwartale	Limit maksymalny	1%
Stosunek błędnych transakcji w kwartale do liczby pracowników wykonujących transakcje	Limit maksymalny	1%
Wiek sprzętu komputerowego (lata)	x	< 5 <
Liczba aktualizacji głównego systemu	Limit maksymalny	6 w ciągu roku
Ilość błędnych logowań	Limit maksymalny	15 w ciągu roku
Liczba szkoleń w kwartale	Limit minimalny	3
Liczba nowych klientów CBP	Limit minimalny	5
Ilość wydanych kart płatniczych	Limit minimalny	10
Liczba nowych rachunków	Limit minimalny	19
Kwota założonych depozytów	Limit minimalny	300 000 zł
Wskaźnik zrywalności depozytów		2%
Koszt usługi – bankowość elektroniczna		0.4
Liczba udzielonych kredytów		od 40 do 200
Kredyty spłacone w terminie – terminowość realizacji		85%
Niedostępność usługi (dotyczy rozliczeń elektronicznych)	Limit maksymalny	1%
Dynamika transakcji (dotyczy rozliczeń elektronicznych)	Limit maksymalny	0.10%
Dostępność usługi (dotyczy bankowości elektronicznej)		99%
Maksymalna stratność		0.5%
Wskaźnik kredytów spłaconych przed terminem		1% (kredytów regularnych)

3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XIII)

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- a) płynności bieżącej,
- b) płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- c) płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
  - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
  - zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
  - analizę wskaźników płynnościowych,
  - ocenę poziomu aktywów płynnych,
  - testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- stosowanie systemu limitów,
- monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzeżenia,
- utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

Rodzaj limitu	Limit minimalny / maksymalny	Wysokość limitu
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	Limit minimalny	100%
Wskaźnik LCR	Limit minimalny	100%
Wskaźnik NSFR	Limit minimalny	111%
Wielkość wskaźnika płynności skumulowanej w przedziałach czasowych: do 1, 3, 6 i 12 miesięcy	Limit minimalny	1,00
Wielkość wskaźnika płynności skumulowanej w przedziałach czasowych: powyżej 1 roku, 2, 5, 10 i 20 lat	Limit maksymalny	1,00
Udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w sumie bilansowej	Limit maksymalny	3,5%
Udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	Limit maksymalny	30%;
Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Limit minimalny	120%
Udział pasywów stabilnych powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Limit minimalny	20%

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- a) przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- b) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:
  - Lukę stopy procentowej,
  - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
  - analizę wskaźników,
  - testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- stosowanie systemu limitów,
- dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity maksymalne:

Rodzaj limitu	Odniesienie	Wysokość limitu
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu łącznego ryzyka przeszacowania	Annualizowany wynik odsetkowy pomniejszony o saldo odpisów na odsetki od należności zagrożonych w danym roku	40%
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego		18%
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku	Kapitał Tier I	1%

5) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- ocenę współczynników kapitałowych,
- ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

W obszarze ryzyka kapitałowego Bank stosuje następujące limity alokacji kapitału:

Rodzaj ryzyka	Wartość % w stosunku do funduszy własnych
ryzyko kredytowe, z podziałem na: - kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe - dodatkowy wymóg kapitałowy	36% 32% 4%
ryzyko operacyjne, z podziałem na: - kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne - dodatkowy wymóg kapitałowy	6% 6%, 0%,
ryzyko koncentracji	0%
ryzyko płynności	0%
ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym	6%
ŁĄCZNIE	48%

6) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

4. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na 31.12.2019 roku profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

Rodzaj ryzyka	Wartość % w stosunku do funduszy własnych
ryzyko kredytowe, w tym:	24,24%
– kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	24,24%
– dodatkowy wymóg kapitałowy	0%
ryzyko operacyjne, w tym:	4,39%
– kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne	4,39%,
– dodatkowy wymóg kapitałowy	0%,
ryzyko koncentracji	0%
ryzyko płynności	0%
ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym	3,91%
ŁĄCZNIE:	32,54%

Raport z realizacji ustalonego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko na 31.12.2019r.

Nazwa limitu	Limit minimalny / maksymalny	Wysokość limitu	Wartość	Stożenie realizacji limitu
Ryzyko kredytowe				
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	Limit maksymalny	2.00%	1.27%	63.50%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Limit maksymalny	75.00%	62.91%	83.88%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	Limit maksymalny	0.50%	0.82%	163.01%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Limit maksymalny	20.00%	18.12%	90.62%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	Limit maksymalny	0.50%	0.00%	0.00%

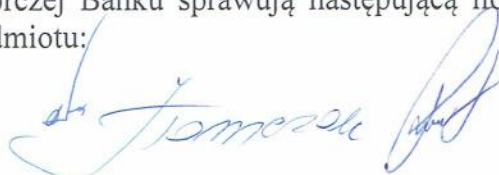
Łączna kwota dużych ekspozycji w stosunku do uznanego kapitału	Limit maksymalny	100.00%	65.99%	65.99%
Ilość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu)		14		
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu)		3 305 605.17 zł		
Ryzyko operacyjne				
Limit liczby zakładanych rachunków w danym kwartale	Limit minimalny	20	26	76.92%
Limit liczby udzielonych kredytów w danym kwartale	Limit minimalny	30	47	63.83%
Limit czasu niedostępności do systemu	Limit maksymalny	1.00%	0	0.00%
Limit liczby likwidowanych rachunków w danym kwartale	Limit maksymalny	35	17	48.57%
Limit liczby dni roboczych w kwartale zamkniętych z różnicą kasową	Limit maksymalny	5	3	60.00%
Limit liczby dni kalendarzowych w kwartale, w których pracownicy przebywali na zwolnieniach lekarskich w stosunku do stanu zatrudnienia	Limit maksymalny	5	0.23	4.60%
Limit liczby błędnych transakcji w kwartale w stosunku do liczby pracowników wykonujących transakcje	Limit maksymalny	1.00%	1.27%	127.00%
Wiek sprzętu komputerowego (lata)	-----	< 5 lat <	77% < 5 lat < 23%	-----
Liczba aktualizacji głównego systemu	Limit maksymalny	6	6	100.00%
Ilość błędnych logowań	Limit maksymalny	15	2	13.33%
Liczba szkoleń w kwartale	Limit minimalny	3	30	1000.00%
Liczba nowych klientów CBP	Limit minimalny	5	11	220.00%
Ilość wydanych kart płatniczych	Limit minimalny	10	53	530.00%
Limit strat z tytułu oszustw wewnętrznych w stosunku do funduszy własnych	Limit maksymalny	0.01%	0.00%	0.00%
Limit strat z tytułu oszustw zewnętrznych w stosunku do funduszy własnych	Limit maksymalny	0.01%	0.00%	0.00%
Limit strat z tytułu zasad dotyczących zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy w stosunku do funduszy własnych	Limit maksymalny	0.01%	0.00%	0.00%
Limit strat dotyczący klientów, produktów i praktyk operacyjnych w stosunku do funduszy własnych	Limit maksymalny	0.01%	0.00%	0.00%
Limit strat z tytułu szkód związanych z aktywami rzeczowymi w stosunku do funduszy własnych	Limit maksymalny	0.01%	0.00%	0.00%

Limit strat z tytułu zakłóceń działalności banku i awarii systemów w stosunku do funduszy własnych	Limit maksymalny	0.10%	19.68%	19680.0%
Limit strat z tytułu wykonania transakcji, dostawy i zarządzania procesami operacyjnymi w stosunku do funduszy własnych	Limit maksymalny	0.50%	0.00%	0.00%
Ryzyko płynności				
Wskaźnik LCR	Limit minimalny	100.00%	275.50%	36.30%
Wskaźnik NSFR	Limit minimalny	111.00%	202.59%	54.79%
Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Limit minimalny	120.00%	252.49%	47.53%
Udział depozytów podmiotów niefinansowych w pasywach ogółem	Limit minimalny	70.00%	81.35%	86.04%
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie do 1 roku	-----	-----	0	-----
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie powyżej 1 roku	-----	-----	0	-----
Ryzyko stopy procentowej				
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Limit maksymalny	0.25%	0.07%	27.62%
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu łącznego ryzyka przeszacowania	Limit maksymalny	40.00%	38.10%	95.26%
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego	Limit maksymalny	18.00%	8.65%	48.06%
Ryzyko kapitałowe				
Łączny współczynnik kapitałowy	Limit minimalny	10.00%	27.95%	35.78%
Współczynnik kapitału Tier I	Limit minimalny	11.50%	27.95%	41.14%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Limit minimalny	14.50%	27.95%	51.88%
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	Limit maksymalny	48.00%	32.54%	67.78%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Limit minimalny	5.00%	9.80%	51.02%

5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku sprawują następującą ilość funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu:

	Liczba funkcji w zarządzie innego podmiotu	Liczba funkcji w radzie nadzorczej innego podmiotu
Teresa Waszak	0	0
Jolanta Tomczak	0	0
Robert Wątrobicz	0	0
Michalak Waldemar	0	0
Skocz Bożena	0	0
Kotlarz Jolanta	0	0
Banaszkiewicz Franciszek	0	0
Migdalski Wiesław	0	0
Osuch Zbigniew	0	0

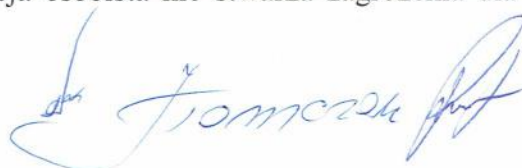
6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Bank Spółdzielczy w Radziejowie ujawnia informacje o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe:

W 2019 roku funkcję nadzorczą sprawowała Rada Nadzorcza składająca się z 6 członków. Podstawową misją Rady jest wykonywanie funkcji nadzorczej. Rada sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku we wszystkich dziedzinach. Członkowie Rady Nadzorczej posiadają odpowiednie kompetencje do prowadzenia spraw i dają rękojmię należytego wykonania powierzonych im obowiązków. Reprezentują wysoki poziom etyczny oraz są w stanie poświęcić niezbędną ilość czasu, pozwalającą w sposób właściwy wykonywać funkcje w Radzie Nadzorczej oraz poszczególni jej członkowie przy wykonywaniu nadzoru kierują się obiektywną oceną i osądem. Skład liczebny Rady jest adekwatny do charakteru i skali prowadzonej przez Bank działalności.

Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny odpowiedniości w odniesieniu do każdego z kandydatów i członków Rady Nadzorczej z osobna oraz oceny odpowiedniości kolegialnej dotyczącej Rady Nadzorczej jako organu Banku na podstawie kryteriów określonych w „*Polityce oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Radziejowie*”, odnotowując fakt dokonania oceny i jej wyniki w treści podejmowanych uchwał.

W Banku 2019 r. obowiązywała „*Polityka oceny odpowiedniości kandydatów na członków Zarządu, członków Zarządu oraz Zarządu w Banku Spółdzielczym w Radziejowie*”. Celem oceny jest stwierdzenie czy poszczególni członkowie Zarządu z osobna oraz Zarząd kolegialnie dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności bankowej z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych, a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

W 2019 r. w Banku funkcjonowała „*Polityka zróżnicowania członków organu zarządzającego oraz personelu w Banku Spółdzielczym w Radziejowie*”, która określa iż zróżnicowanie członków organu zarządzającego, zarówno pełniącego funkcję kierowniczą, jak i pełniącego funkcję nadzorczą, ma na celu dotarcie do szerokiego zakresu właściwości i kompetencji przy rekrutacji członków organów zarządzających, tak by pozyskać różne punkty widzenia i doświadczenia oraz umożliwić wydawanie niezależnych opinii i rozsądnych decyzji w ramach organu zarządzającego. Bank, celem promowania zróżnicowania, będzie w miarę możliwości starał się brać pod uwagę w procesie rekrutacji zalety płynące ze zróżnicowania i starał się zapewnić zróżnicowanie, tak wśród członków organów zarządzających, jak i wśród personelu. Zróżnicowanie nie będzie jednak kryterium priorytetowym, w stosunku do kryteriów kwalifikacji i kompetencji przy rekrutacji na dane stanowisko. Bank zapewnia działanie i utrzymanie systemu anonimowego powiadamiania w ramach którego każdy pracownik może zgłosić Zarządowi Banku, lub Radzie Nadzorczej jakiegokolwiek naruszenia, z zachowaniem anonimowości.

Rada Nadzorcza Banku dokonała oceny kwalifikacji Członków Zarządu, podczas której oceniła wykształcenie, posiadane kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, właściwość postawy wobec pełnionej funkcji, a także niezbędny przy ocenie warunek nieposzlakowaną opinią. Na podstawie dokonanej oceny stwierdzono, iż członkowie Zarządu dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych oraz posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem. Reputacja Członków Zarządu nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku. Rada uznała, że postawa Członków Zarządu ich zaangażowanie w realizowane czynności wpływają na stabilizację zarówno ekonomiczno-finansową, jaki pozwala na budowanie pozytywnego wizerunku oraz umacnianie reputacji banku i postrzeganie jako instytucji zaufania publicznego, bezpiecznej i przyjaznej klientowi.

7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonuje Komitet Audytu Rady Nadzorczej, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem. Komitet Audytu Rady Nadzorczej w 2019 roku odbył 4 protokołowane posiedzenia.

8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka (wynikające z pomiarów opisanych w części II.3), w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku celów strategicznych (tolerancji / apetytu na ryzyko) oraz pozostałych limitów,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- kontrolę realizacji celów strategicznych;
- ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Co do zasady raporty dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

	Pozycja	Kwota (w tys. zł)	Odniesienie do CRR
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	178,450	Art. 26 ust. 1
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	8 572,060	
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-197,190	Art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	- 79,936	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
29	Kapitał podstawowy Tier I	8 374,870	
44	Kapitał dodatkowy Tier I		
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	8 374,870	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	8 374,870	
60	Aktywa wazone ryzykiem razem	29 967,479	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	27,95	Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	27,95	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	27,95	Art. 92 ust. 2 lit. c)

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2019 roku (w zł.)

Fundusze podstawowe Banku		8 394 409,71
1	Fundusze zasadnicze:	8 474 345,71
a)	wpłacony fundusz udziałowy	346 000,17
b)	fundusz zasobowy	8 128 345,54
c)	fundusz rezerwowy	0,00
2	Pozycja dodatkowych funduszy podstawowych	0,00
a)	fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	0,00
b)	niepodzielony zysk z lat ubiegłych	0,00
3	Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe	79 936,00
a)	wartości niematerialne i prawne	79 936,00
b)	niepokryta strata z lat ubiegłych	0,00
c)	strata w trakcie zatwierdzenia	0,00
Fundusze uzupełniające banku		178 450,53
1	Kapitał z aktualizacji wyceny majątku trwałego	178 450,53
2	Za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego	0,00
a)	dodatkowa kwota odpowiedzialności członków banku spółdzielczego	0,00
b)	zobowiązania podporządkowane	0,00
c)	inne pozycje	0,00
-	fundusze własne tworzone ze środków własnych lub obcych	0,00
-	zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieokreślonym terminie wymagalności oraz inne instrumenty	0,00
Fundusze pomniejszające fundusze własne banku		0,00
1	Brakująca kwota rezerw na ryzyko związane z działalnością banku	0,00
2	Inne pomniejszenia	0,00
a)	zaangażowanie kapitałowe banku w instytucje finansowe i banki	0,00
Fundusze własne Banku na dzień 31.12.2019 r.		8 572 860,24

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Fundusze własne Banku obejmują kapitał Tier I, który obejmuje:

- 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
  - a) wpłacony fundusz udziałowy,
  - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
  - c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po podjęciu przez Bank decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy,

- d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów: fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego oraz kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”;
- e) kapitał rezerwowy,
- f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
  - a) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,
  - b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
  - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
  - d) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
  - e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,
  - f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
  - g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;
  - h) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości bezwzględnej aktywów i zobowiązań wycenionych według wartości godziwej;
- 3) kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR,
- 4) pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:
  - a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
  - b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
  - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,

Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 roku.

Fundusz udziałowy to fundusz z wnoszonych przez członków udziałów w formie pieniężnej. Jeden udział wynosi 400 zł. Członek może posiadać wielokrotność udziałów; maksymalnie 10 udziałów, nie więcej niż równowartość 5% funduszu udziałowego Banku.

Udział członkowski może zostać wycofany po ustaniu członkostwa po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez Zebranie Przedstawicieli, za rok w którym nastąpiło skreślenie z listy członków oraz po otrzymaniu przez Bank zgody Komisji Nadzoru Finansowego na obniżenie funduszy własnych z tytułu wypłaty wypowiedzianych udziałów członkowskich.

IV. Wymogi kapitałowe
1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczaniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku; dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

- 1) ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
- 2) szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;

- 3) wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 48%. Na datę sporządzenia informacji relacja ta wynosiła 32,5%.

W 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

Kategoria	Wartość aktywów ważonych ryzykiem w zł	Wymóg kapitałowy w zł
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,00	0,00
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	211 004,80	16 880,38
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	14 082,00	1 126,56
ekspozycje wobec instytucji	36 212,00	2 896,96
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	5 542 916,78	443 433,34
ekspozycje detaliczne	2 073 057,00	165 844,56
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	15 112 879,07	1 209 030,33
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0,00	0,00
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0,00	0,00
ekspozycje kapitałowe	766 300,00	61 304,00
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00	0,00
inne pozycje	1 619 739,00	129 579,12
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		2 030 095,25

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego i operacyjnego

Ryzyko	Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł
kredytowe	2 030
operacyjne	367
RAZEM	2 397

V. Ryzyko kredytowe
1. Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Za należności przeterminowane Bank uznaje należności, które niespłacone zostały w terminach określonych w umowie o kredyt należności Banku.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

W Banku w 2019 roku nie była tworzona rezerwa na ryzyko ogólne.

2. Kategorie ekspozycji kredytowych, w tym kategorie istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące kategorie:

Kategoria ekspozycji	wartość tys. zł
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	328,698
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	1 055,024
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	14,082
ekspozycje wobec instytucji	49 207,336
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	8 304,073

ekspozycje detaliczne	2 951,126
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	22 083,290
ekspozycje , których dotyczy niewykonanie zobowiązania	95,346
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0,00
ekspozycje kapitałowe	766,300
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
inne pozycje	2 971,828

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

W zakresie struktury geograficznej przyjmuje się, że terenem działania Banku są powiaty: radziejowski, inowrocławski, włocławski, aleksandrowski i koniński. W ocenie Banku ryzyko koncentracji geograficznej nie jest uznawane za ryzyko istotne.

4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

Branża	wartość (w tys. zł)
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	22 531
handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (...)	1 894
transport i gospodarka magazynowa	495
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 080
administracja publiczna i obrona narodowa	1 050
inne (pozostałe) sektory gospodarcze	7 176

*wartość nominalna z pozabilansem

5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

Termin zapadalności	wartość (w zł)
do 1 miesiąca	453 855.76
1 – 3 miesięcy	1 502 981.19
3 – 6 miesięcy	2 617 422.72
6 – 12 miesięcy	3 818 288.29
1 rok – 3 lat	10 283 373.89
3 lata – 5 lat	5 007 993.01
5 lat – 10 lat	5 673 781.75
10 lat – 20 lat	2 310 667.68
powyżej 20 lat	299 991.36

*wartość nominalna z odsetkami

6. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym (w zł)

Kategoria	Saldo początkowe		Saldo końcowe	
	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki
Poniżej standardu	0,00	0,00	48 791,00	232,98
Wątpliwe	48 000,00	297,43	25 000,00	0,00
Stracone	102 575,00	6 594,87	97 050,00	9 412,11

Bank Spółdzielczy w Radziejowie

7. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

	Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna ekspozycji			Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	
		W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości			
1 Kredyty i zaliczki	209 072,-	192 807,-	56 081,-	-	-	W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
2 Banki centralne	-	-	-	-	-	
3 Instytucje rządowe	-	-	-	-	-	
4 Instytucje kredytowe	-	-	-	-	-	
5 Inne instytucje finansowe	-	-	-	-	-	
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	-	-	-	-	-	
7 Gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	
8 Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	
9 Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	-	-	-	-	-	
10 Łącznie	209 072,-	192 807,-	56 081,-	-	-	-

Legenda:

pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

Bank Spółdzielczy w Radziejowie

8. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna									
		Ekspozycje obsługiwane					Ekspozycje nieobsługiwane				
		Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni	Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1	Kredyty i zaliczki	5 591,00	-	-	-	39 265,00	56 081,00	-	-	-	56 081,00
2	Banki centralne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Instytucje rządowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Instytucje kredytowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Inne instytucje finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	w tym MŚP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Banki centralne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Instytucje rządowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Instytucje kredytowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Inne instytucje finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Ekspozycje pozabilansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Banki centralne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Instytucje rządowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Instytucje kredytowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Bank Spółdzielczy w Radziejowie

9. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerwy				Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
	Ekspozycje obsługiwane		Ekspozycje nieobsługiwane		Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy		Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerwy			Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
	W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 2	W tym etap 3	W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 2	W tym etap 3			
1	209 072,-		192 807,-		-						-
2	-		-		-						-
3	-		-		-						-
4	-		-		-						-
5	-		-		-						-
6	-		-		-						-
7	-		-		-						-
8	-		-		-						-
9	-		-		-						-
10	-		-		-						-
11	-		-		-						-
12	-		-		-						-
13	-		-		-						-
14	-		-		-						-
15	-		-		-						-

Handwritten signature: J. Jankowski

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Bank nie stosuje technik redukcji ryzyka kredytowego.

Bank nie stosuje pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych i odpisów na odsetki.

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank nie wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI.

VIII. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 367 303,20 zł.

Wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2019 roku w podziale na kategorie zdarzeń przedstawia się następująco:

Kategoria zdarzenia	Wartość straty (w zł)
1. Oszustwo wewnętrzne	-
2. Oszustwo zewnętrzne	-
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	-
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	-
5. Szkody związane z aktywami	-
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	4 848,20
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	8,59

IX. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

Rodzaj ekspozycji	Kwota zakupiona ze względu na: • zyski kapitałowe • zamiar strategiczny	Zasady wyceny
akcje SGB-Banku S.A. oraz TUW	zamiar strategiczny	wg ceny nabycia

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych (w tys. zł):

Rodzaj ekspozycji	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
akcje SGB-Banku S.A. oraz TUW	766,70	766,70

X. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stawki referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 64.40% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o 704,127 tys. zł.

XI. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Proces ustalania zmiennych składników wynagrodzeń został określony w obowiązującej od dnia 20.10.2017r. *Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Radziejowie*, przyjętej Uchwałą Rady Nadzorczej nr 30/2017 z dnia 20.10.2017 r.

Dla celów Polityki przyjmuje się, że osobami mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku są osoby zajmujące stanowiska istotne w Banku, przez które rozumie się wyłącznie członków Zarządu, związanych z Bankiem umową o pracę, ponieważ:

- Bank jest działającą na rynku lokalnym spółdzielnią, która nie jest znaczącą jednostką pod względem rozmiaru działalności i ryzyka związanego z prowadzoną działalnością oraz funkcjonującej w Banku struktury organizacyjnej;
- Bank działa na terenie powiatów radziejowskiego, wrocławskiego, aleksandrowskiego, inowrocławskiego i konińskiego, zgodnie ze Statutem;
- decyzje kredytowe powyżej 20 000,00 zł są podejmowane tylko przez Zarząd;
- Zarząd ustala limity ograniczające narażenie Banku na ryzyko oraz decyduje o profilu podejmowanego ryzyka;
- oprocentowanie depozytów jest ustalane uchwałą Zarządu Banku; możliwość indywidualnego podwyższania oprocentowania (stopa negocjowana) należy do kompetencji Zarządu.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze obejmuje:

- składniki stałe – wynagrodzenie zasadnicze zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją określone w umowie o pracę, a także dodatki za staż pracy, jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów Kodeksu pracy lub Regulaminie wynagradzania członków Zarządu BS w Radziejowie.
- składniki zmienne – premie roczną.

Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny. Stałe składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia, przy czym stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100% w odniesieniu do każdej z osób zajmującej stanowisko kierownicze. Bank może zastosować wyższy stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do stałych składników

wynagrodzeń, jednak nie wyższy niż 200% po spełnieniu łącznie warunków określonych w Polityce. Łączna wysokość premii rocznej przyznanej osobom zajmującym stanowiska istotne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych i nie może być wyższa, niż 5% rocznego, zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku za dany rok podlegający ocenie z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 20% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.

Rada Nadzorcza dokonuje oceny członka Zarządu Banku w formie uchwały, w której zawarto elementy oceny podejmowanej odrębnie dla każdego członka Zarządu. Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualnych wyników danego członka Zarządu.

Zbiornicze informacje ilościowe dotyczące wysokości wynagrodzeń osób określonych w Polityce wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Radziejowie według stanu na 31.12.2019 r.:

- a) wynagrodzenie ogółem za 2019 r – 215 267,20 zł, (wynagrodzenie zasadnicze);
- b) zmienne składniki wynagrodzenia – Zarząd Banku zrzekł się premii rocznej za 2018 r. wypłacanej w 2019 roku.

Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie – 3.

XII. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

- a) zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
  - Zespół Księgowo – Finansowy odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową
  - Oddziały Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów
- b) za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego Komórka Ryzyk Bankowych odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 70% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,

- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający. Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki w tys. zł.
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	3 013,757

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

Nazwa	Wielkość	Obowiązujący poziom
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	2,87	1,00
Wskaźnik LCR	275,50%	80%

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR po redukcji na koniec czterech ostatnich kwartałów roku: (w tys. zł)

Nazwa wielkości	31.03.2019	30.06.2019	30.09.2019	31.12.2019
Zabezpieczenie przed utratą płynności	5 051, 975	5 295,058	5 575,161	4 731,026
Wypływy środków pieniężnych netto	5 799,994	6 034,037	5 904,095	6 869,080
Wskaźnik pokrycia wpływów netto	11 925,769	9 776,886	9 410,692	11 759,070

Urealniona luka płynności oraz skumulowane luki płynności dla pierwszych trzech przedziałów przedstawiają się następująco: (w tys. zł)

Przedział płynności	do 1 tygodnia	od 1 tygodnia do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Luka bilansowa prosta	-10 408	17 533	17 709	- 871
Luka bilansowa skumulowana	-10 408	7 126	24 834	23 963

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania: (w tys. zł)

Rodzaj	Kwota	Warunki dostępu
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	62 552	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	161 117	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem „horyzoncie przeżycia”;

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
  - a) wykorzystania przyznaných linii kredytowych,
  - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
  - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
  - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

XIII. Dźwignia finansowa

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;
- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni:

Lp.*	Pozycja	Kwota (w tys. zł)
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	84 999,593
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	535,478
7	Inne korekty	-79,936
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	85 455,135

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych (w tys. zł)
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	85 079,529
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-79,936
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	84 999,593

Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	0
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	535,478
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	535,478
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	8 374,870
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	85 455,135
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	9,80

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych (w tys. zł)
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	84 999,593
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	84 999,593
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	328,698
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	1 069,106
EU-7	Instytucje	49 207,336
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	20 988,958
EU-9	Ekspozycje detaliczne	2 631,698
EU-10	Przedsiębiorstwa	6 955,733
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	3 818,064

4. Informacje jakościowe

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
---	--	---

2	<p>Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni</p>	<p>Sukcesywny wzrost funduszy własnych oraz zrównoważony rozwój sumy bilansowej przyczyniły się do utrzymania wskaźnika dźwigni finansowej na odpowiednim poziomie, tj. 9.80% na wyznaczony limit 5%.</p>
---	---	---

XIV. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
  - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
  - 2) Komórka ds. zgodności, kontroli wewnętrznej oraz zadań organizacyjno-administracyjnych.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
  - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
  - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
  - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
  - 4) matrycę funkcji kontroli,
  - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
  - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.

Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada komórka ds. zgodności, kontroli wewnętrznej oraz zadań organizacyjno-administracyjnych.

XV. Aktywa obciążone/nieobciążone

Formularz A - Aktywa					
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku	0,00		48 374,30	
030	Instrumenty udziałowe	0,00	0,00	0,00	0,00
040	Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00	0,00
120	Inne aktywa	0,00		0,00	
Formularz B - Zabezpieczenia otrzymane					
		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia		
		010	040		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank	0,00	0,00		
150	Instrumenty udziałowe	0,00	0,00		
160	Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00		
170	w tym: obligacje zabezpieczone	0,00	0,00		
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	0,00	0,00		
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0,00	0,00		
250	Aktywa, otrzymane zabezpieczenie i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe ogółem	0,00	0,00		
Formularz C - Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					
		Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS		
		010	030		
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0,00	0,00		
Formularz D - Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne					

Zakres przedstawionych informacji o charakterze ilościowym i jakościowym został przygotowany przez:

- Komórkę Ryzyk Bankowych
- Zespół Księgowo – Finansowy
- Komórkę ds. zgodności

Zarząd Banku niniejszym oświadcza, iż udostępniane informacje są prawidłowe i przedstawiają stan faktyczny. Natomiast system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do profilu i skali działalności Banku.

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych obowiązków oraz, że dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Radziejowie zatwierdza informację z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału według stanu na dzień 31.12.2019 roku.

Prezes Zarządu	-	Teresa Waszak	PREZES ZARZĄDU Banku Spółdzielczego w Radziejowie <i>Teresa Waszak</i>
Wiceprezes Zarządu	-	Jolanta Tomczak	WICEPREZES ZARZĄDU Banku Spółdzielczego w Radziejowie <i>Jolanta Tomczak</i>
Członek Zarządu	-	Robert Wątrobiec	CZŁONEK ZARZĄDU Banku Spółdzielczego w Radziejowie <i>Robert Wątrobiec</i>

Radziejów, dnia 05.08.2020 r.